

سیناپس مستند: «نفس»

عنوان: نفس

مدت: ۶۰ دقیقه

ژانر: مستند روایی علمی-اجتماعی

تهیه کننده: سازمان صداوسیما مرکز اردبیل

نویسنده و کارگردان: ولی الله وسیله ایردموسی

سال تولید: ۱۴۰۴

خلاصه داستان (سیناپس):

"نفس" داستان سفر یک دستگاه دیالیز ایرانی است - از استخراج مواد خام پالایشگاهی تا جان بخشی به بیماران نیازمند...

دستگاهی که قیمت آن در مارکت جهانی بالای ۵ هزار یورو هست و پیش از این تنها با تخصیص ارز وارد میشد. اما امروز، این دستگاه حیات بخش در ایران ساخته میشود - نه فقط به عنوان یک وسیله پزشکی، بلکه به عنوان نمادی از استقلال فناوری و مقاومت ملی .

این مستند بدون قرار دادن دوربین در یک کارخانه واحد، نشان می دهد که چگونه تولید پیشرفته در ایران، یک زنجیره ملی از هوش، عشق و مقاومت است.

با شروع از پتروشیمی اهواز ، جایی که نفت به پلاستیک بیوکمپاتیبیل تبدیل می شود، تا اردبیل ، جایی که در سایه کوه سبلان، دانشمندان فیلترهای نانویی دیالیز را می سازند، ما در سفری شش شهره قدم می زنیم.

در اصفهان ، پمپ‌های دقیق پزشکی می‌چرخند.
در سنج ، یک تیم جوان برد هوشمندی طراحی می‌کند که جان بیمار را نجات می‌دهد.
در همدان ، دستان یک کارگر لر بدنه فلزی را می‌سازد.
در رشت ، یک برنامه‌نویس گیلک نرم‌افزاری می‌نویسد که پزشک را از راه دور به بیمار متصل می‌کند.
و در نهایت، در مشهد ، دستگاه کامل به یک بیمار دیالیز متصل می‌شود.
او چشمانش را باز می‌کند و می‌گوید: "می‌دونم این دستگاه رو مردم ایران ساختن. من بخاطر شما هنوز نفس می‌کشم."

نکته شگفت‌انگیز: ایران تنها عضو شرق آسیا و خاورمیانه در مجموعه انحصاری ۹ کشور جهان است که توانایی تولید کامل دستگاه دیالیز را دارد. کشورهای دیگر شامل آمریکا، آلمان، ژاپن، سوئد، ایتالیا، چین، هند و هلند هستند.

"نفس"، فقط یک مستند درباره تولید نیست.
این داستان وحدت ملی در مقابل تحریم است.
داستان مقاومت با دانش است.
و داستان ایرانی است که نه تنها زنده می‌ماند، بلکه می‌سازد، می‌اندیشد، و جان می‌بخشد.

نکات کلیدی:

محصول نهایی: دستگاه دیالیز ایرانی

ایران جزو ۹ کشور پیشرو جهان در تولید کامل دستگاه دیالیز

شهرهای اصلی: اهواز، اصفهان، سنندج، همدان، رشت، اردبیل

شخصیت‌ها: واقعی، متنوع قومی (عرب، کرد، لر، گیلک، آذری)

پیام ضمنی: "رونق تولید"، مقاومت اقتصادی، استقلال فناوری

قابلیت پخش: شبکه‌های سراسری، جشنواره‌های ملی و بین‌المللی

فیلمنامه مستند: «نفس»

صحنه ۱ - اهواز | صبح زود | ۵ دقیقه

[نمای هوایی] مجتمع پتروشیمی بندر امام، دودکش‌ها، خطوط لوله، باد خوزستان

[موسیقی] نی‌انبن + صدای تنفس آهسته

[راوی - صدای مرد میانسال، آرام]

نفت، قطره‌ای سیاه از عمق زمین... اما در اینجا، در اهواز، یک تبدیل معجزه‌آسا رخ می‌دهد. از یک منبع انرژی، به یک منبع حیات.

[داخل آزمایشگاه] دکتر الهام محمدی (مهندس مواد) لوله‌های شفاف را در دست می‌گیرد. دوربین ماکرو از ساختار داخلی لوله نمایش می‌دهد.

دکتر الهام محمدی (با لبخند):

این لوله‌ها فقط پلاستیک نیستند. این‌ها رگ‌های مصنوعی‌اند. ما اینجا نفت را به "خون" تبدیل می‌کنیم.

[راوی]

مواد اولیه یک دستگاه دیالیز، جایی در دشت‌های خوزستان متولد می‌شوند... جایی که نفت، نفس می‌کشد.

[انتقال] نمای ماکرو از لوله → قطار باری به سمت اصفهان

صحنه ۲ - اصفهان | روز | ۶ دقیقه

[تصویر] خط تولید پمپ، مایع قرمز رنگ در حال حرکت در لوله

[صدا] تک تک تک ...

[راوی]

هر بیمار دیالیزی، چهار روز در هفته، سه ساعت از عمرش را به این پمپ وابسته است. در اصفهان، این وابستگی، به استقلال تبدیل شده.

علی اسدی (مدیر فنی شرکت صبا تکنیک):

هر دقیقه، این پمپ ۶۰ بار خون را جابه‌جا می‌کند. مثل قلب. ولی بدون خستگی، بدون اشتباه.

[راوی]

پمپی که در سایه چهل ستون اصفهان ساخته شد، حالا قلب یک دستگاه نجات دهنده است.

[انتقال] پمپ‌ها بسته‌بندی می‌شوند → کامیون به اردبیل

صحنه ۳ - اردبیل | شب | ۸ دقیقه

[تصویر] اتاق تمیز (clean room) ، نور آبی، دکتر اسدی زاده زیر میکروسکوپ الکترونی
[راوی]

در پناه کوه سبلان، جایی که دنیا فکر می کرد علم نمی تواند رشد کند... یک فیلتر نانویی
ساخته شد که حالا به بیماران جان دوباره می دهد .

دکتر محمدرضا اسدی زاده (استاد دانشگاه محقق اردبیلی):
این غشا، ۱۰ میلیون سوراخ در هر سانتی متر دارد. هر سوراخ، یک فرصت برای زندگی
است. اگر یکی از این سوراخ ها اشتباه باشه، خون بیمار تخریب می شه .

[راوی]
در این اتاق، هر ذره، یک مأموریت دارد: نجات .

[انتقال] فیلترها به سنندج می روند → تست با برد کنترل

صحنه ۴ - سنندج | صبح | ۷ دقیقه
[تصویر] برد الکترونیک با سنسورهای فشار، تست می شود
[صدا] آلام کوتاه وقتی جریان قطع می شود

دکتر رضا کریمی (رهبر تیم طراحی برد):
اگر خون متوقف شود، این سنسور در ۰/۲ ثانیه واکنش نشان می دهد. مثل یک پرستار
که هیچ وقت چشمش از بیمار جدا نمی شود .

[آراوی]

هوش مصنوعی، فقط تو سیلیکون ولی نیست. گاهی تو دل کوه‌های زاگرس، روی یک
برد کوچک، نفس می‌کشد .

[انتقال] بردها به همدان → نصب در بدنه

صحنه ۵ - همدان | ظهر | ۶ دقیقه

[تصویر] فرهاد لرستانی روی دکمه‌های کنترل کار می‌کند

فرهاد (سرکارگر):

این دستگاه باید مثل یه دوست قدیمی باشه. آروم، قابل اعتماد، همیشه در کنار بیمار .

[آراوی]

دستی که قبلاً تبر می‌ساخت، حالا امید می‌سازد. در این کارگاه، فولاد به عشق تبدیل
می‌شود .

[انتقال] بدنه به رشت → نصب نرم‌افزار

صحنه ۶ - رشت | شب بارانی | ۷ دقیقه

[تصویر] ندا در حال تست نرم افزار، نقشه ایران با نقاط متصل

ندای گیلانی (توسعه دهنده نرم افزار):

حالا پزشک در تهران می تونه وضعیت بیمار در بوشهر رو ببینه. این، دموکراتیک شدن سلامت است .

[راوی]

نرم افزاری که در باران گیلان نوشته شد، حالا هزاران کیلومتر دورتر، یک زندگی را نجات می دهد .

[انتقال] دستگاه نهایی به مشهد → بیمارستان

صحنه پایانی - مشهد | بیمارستان امام رضا (ع) | ۶ دقیقه

[تصویر] بیمار مسن متصل به دستگاه، چشم هایش بسته

[صدا] صدای دستگاه + ضربان قلب

بیمار:

می دونم این دستگاه رو مردم ایران ساختن. من بخاطر شما هنوز نفس می کشم .

[راوی]

تولید، وقتی معنا پیدا می‌کند که جان بدهد.

این، داستان یک نفس است.

نفس ایران .

[نوشته روی صفحه]

"ساخته شده در ایران"

"رونق تولید"

مستند «نفس» - ۱۴۰۴

[موسیقی] آواز عاشیق آذری با ساز تار محلی - ترانه سنتی با تغییر مضمون:

"چه خوبه که اینجا زندگی می‌کنیم، جایی که دستانمان جان می‌سازند..."

پایان.